

Aan de leden van de Provinciale Staten van de provincies
Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland

<i>Datum</i>	<i>Bijlage</i>	<i>Uw kenmerk</i>	<i>Ons kenmerk</i>
30 januari 2006	div.		PS/2006-1
<i>Onderwerp</i>			
Regio Randstad			

Geachte leden van de Provinciale Staten,

Zoals beschreven in de programmabegroting 2006 is de Randstedelijke Rekenkamer voornemens om met enige regelmaat de Provinciale Staten een brief te sturen ter ondersteuning van de kaderstellende en controlerende taken van de Staten.

Naar aanleiding van een verzoek tot onderzoek van de Programmaraad beschrijft deze eerste brief **welke mogelijkheden de Provinciale Staten hebben om het beleid van Regio Randstad beter te laten aansluiten bij hun wensen**. Kortweg hebben de Staten drie opties (zie onderstaande samenvatting). U vindt deze opties verder uitgewerkt in de bijgevoegde brief.

De Rekenkamer heeft geen inhoudelijk onderzoek gedaan naar het functioneren van Regio Randstad en spreekt dan ook geen voorkeur uit wat betreft de genoemde opties. De Rekenkamer ziet het als haar rol om aan de Provinciale Staten helderheid te geven over de mogelijkheden die de Staten hebben om invloed uit te oefenen, opdat het beleid van Regio Randstad beter aansluit bij hun wensen.

Hoogachtend,

Prof. Dr. L. D. Noordam

Bestuurder/directeur
Randstedelijke Rekenkamer

CC: Voorzitter Algemeen Bestuur Regio Randstad
Gedeputeerde Staten van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht, Zuid-Holland

Samenvatting van de brief

Welke mogelijkheden hebben de Provinciale Staten om het beleid van Regio Randstad beter te laten aansluiten bij hun wensen?

- Samenvatting van de brief van de Randstedelijke Rekenkamer van 30 januari 2006 aan Provinciale Staten

Koers	Actie	Toelichting
1. Continueren huidige werkwijze	<ul style="list-style-type: none">a. Aan Regio Randstad zienswijze geven op begroting, jaarplan en jaarverslag.b. Inhoudelijk sturen via GS. PS kunnen kritisch en constructief in discussie gaan met GS over functioneren van Regio Randstad en de GS-leden een voorstel tot koerswijziging meegeven.c. Informatievoorziening verbeteren.	<ul style="list-style-type: none">a. Gemeenschappelijke Regeling (GR) artikel 9, 28 en 29.b. Volgens GR artikel 5 zijn per provincie twee GS-leden lid van het Algemeen Bestuur van Regio Randstad.c. Bijstellen informatieprotocol (GR art. 12) en vragen stellen aan de twee GS leden.
2. Wijzigen bevoegdheden	<ul style="list-style-type: none">a. Staten en Raden van de 12 deelnemers kunnen gezamenlijk de regeling wijzigen, waardoor Regio Randstad met aangepaste bevoegdheden een andere koers kan varen.	<ul style="list-style-type: none">a. Conform GR artikel 34 kunnen de 12 deelnemers alleen gezamenlijk de regeling wijzigen. De deelnemers zijn Provinciale Staten (4x); Gemeenteraden G4 (4x) en namens de stadsregio's (4x) de betreffende Algemene Besturen.
3. Deelname beëindigen	<ul style="list-style-type: none">a. In de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat iedere deelnemer met een opzegtermijn deelname aan Regio Randstad kan beëindigen.b. Als helft van de (12) deelnemers tot opheffing besluit, wordt het samenwerkingsverband opgeheven.	<ul style="list-style-type: none">a. GR artikel 33 (opzeggen in 2006 leidt tot beëindiging van de deelname per 1/1/2008).b. GR artikel 35. De vier provincies kunnen dus niet zonder de andere deelnemers Regio Randstad opheffen.

Brief van de Randstedelijke Rekenkamer

Welke mogelijkheden hebben de Provinciale Staten om het beleid van Regio Randstad beter te laten aansluiten bij hun wensen?

De Randstedelijke Rekenkamer heeft als doel de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van de provincies Flevoland, Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland te verbeteren. Gebruikmakend van haar wettelijke bevoegdheden doet de Rekenkamer daartoe onderzoek. Vaak zal de Rekenkamer na uitgebreid onderzoek een openbaar rapport publiceren. In andere gevallen meent de Rekenkamer met een korte mededeling (in de vorm van een brief) aan de Staten een efficiënte bijdrage te kunnen leveren tot een beter functionerende provincie, zoals beschreven in de programmabegroting 2006 van de Randstedelijke Rekenkamer onder 1.1.2. VI. Dit is zo'n brief.

Aanleiding voor een brief over Regio Randstad

Leden van de Programmaraad van de Randstedelijke Rekenkamer uit alle vier provincies hebben in de vergadering van 11 oktober 2005 de Rekenkamer verzocht om onderzoek te doen naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de Gemeenschappelijke Regeling *Regio Randstad*. In de vergadering van 27 oktober 2005 heeft de Rekenkamer geantwoord geen uitgebreid onderzoek te doen naar de Regio Randstad vanwege: (1) de beperkte financiële bijdrage aan Regio Randstad (bijdrage vier provincies in 2005 1,15 miljoen euro); en (2) de capaciteit van de Rekenkamer die onvoldoende is om aan alle verzoeken gehoor te kunnen geven.

Desalniettemin heeft de Rekenkamer wel toegezegd zich verder in de knelpunten omtrent Regio Randstad te verdiepen, mede gelet op het breed gedragen verzoek van de Programmaraad en de ruime aandacht die dit onderwerp krijgt in commissie- en Statenvergaderingen in de vier provincies. Met deze brief komt de Rekenkamer deze toezegging na.

Beknopte analyse door de Rekenkamer

De Rekenkamer heeft zich in haar analyse beperkt tot de vraag: **Welke mogelijkheden hebben de Provinciale Staten om het beleid van Regio Randstad beter te laten aansluiten bij hun wensen?** Door de Provinciale Staten een overzicht te geven van de mogelijkheden, kunnen de Staten hier een (politieke) keuze in maken.

De Rekenkamer acht het niet noodzakelijk om nog een inhoudelijk onderzoek te doen naar het functioneren van Regio Randstad. Het onderzoek van Teisman en anderen (*Transitie of Stagnatie*, Berenschot, 2005¹) en het jaarverslag van Regio Randstad geven de Staten reeds inzicht in het functioneren van Regio Randstad.

Zoals hierna beschreven ziet de Rekenkamer drie mogelijke scenario's voor de Provinciale Staten.

¹ http://www.regio-randstad.nl/actueel/uploads/Transitie_of_Stagnatie.pdf

Scenario 1: Continuëren huidige werkwijze

In dit scenario blijft de Regio Randstad ongewijzigd voortbestaan en blijven de deelnemers het functioneren van het samenwerkingsverband kritisch en constructief volgen. Voor Provinciale Staten zijn de volgende instrumenten daarbij belangrijk:

a. Begroting.

Het Algemeen Bestuur van Regio Randstad stelt de begroting op en legt die voor aan de twaalf deelnemers, waaronder Provinciale Staten, voor een zienswijze (zie Gemeenschappelijke Regeling (GR) artikel 28 en 29), waarna het bestuur van Regio Randstad de begroting vaststelt. Provinciale Staten kunnen dus niet de begroting vaststellen maar wel hun zienswijze geven.

Aangezien Regio Randstad zelfstandig haar begroting opstelt en goedkeurt (de deelnemers gehoord hebbende), zijn de deelnemers, dus ook de provincies, verplicht hun bijdrage/contributie te betalen aan Regio Randstad zolang zij deel uitmaken van de Gemeenschappelijke Regeling.

b. Jaarplan.

Ook het jaarplan (GR, artikel 10) en de meerjarige agenda (GR, artikel 9) worden door het Algemeen Bestuur van de Regio Randstad vastgesteld, nadat de deelnemers (waaronder Provinciale Staten) hun zienswijze hebben gegeven.

c. Jaarrekening.

Tenslotte stelt het Algemeen Bestuur van Regio Randstad de jaarrekening op en legt die voor aan de twaalf deelnemers (waaronder Provinciale Staten) voor een zienswijze (GR, artikel 28 en 29). Daarna stelt het bestuur van Regio Randstad de jaarrekening vast. Provinciale Staten kunnen hun zienswijze geven.

d. Informatie over besluiten.

Het Algemeen Bestuur van Regio Randstad stelt een protocol op met betrekking tot de wijze waarop de deelnemers (waaronder Provinciale Staten) worden geïnformeerd over de besluitvorming (GR, artikel 12). Indien Provinciale Staten zich onvoldoende geïnformeerd vinden, kunnen Provinciale Staten aan de vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (zijnde twee leden van Gedeputeerde Staten van die provincie, GR artikel 5) opdragen een wijziging van het protocol te bepleiten.

e. Algemene Informatie.

Provinciale Staten kunnen, in aanvulling op de informatie bedoeld onder (d), aan de afvaardiging van Gedeputeerde Staten vragen stellen (Provinciewet, artikel 151 lid 1) over hun rol in het Algemeen Bestuur van Regio Randstad.

f. Koerswijziging.

Tenslotte kunnen Provinciale Staten van iedere afzonderlijke provincie hun vertegenwoordiging in het Algemeen Bestuur (de twee eerder genoemde leden van Gedeputeerde Staten) meegeven een koerswijziging te bepleiten in het Algemeen Bestuur van Regio Randstad (zie ook scenario 2).

De vier deelnemende provincies hebben 8 leden en derhalve geen meerderheid in het Algemeen Bestuur dat 24 leden telt (4 provincies, 4 grote steden en 4 stadsregio's, maakt 12 deelnemende partijen met 2 leden elk). Koerswijzigingen zullen derhalve altijd instemming van andere deelnemers moeten hebben.

Scenario 2: Wijzigen bevoegdheden Regio Randstad

Grote wijzigingen in het beleid en de beleidsvrijheid van Regio Randstad zullen ook vaak wijzigingen in de werkwijze en daarmee samenhangende bevoegdheden van dit samenwerkingsverband vereisen. Daartoe zal waarschijnlijk de Gemeenschappelijke Regeling moeten worden aangepast. Wijziging van de Regeling kan alleen als **alle** twaalf deelnemende partijen daartoe besluiten (GR, artikel 34). Wel kunnen deelnemers afzonderlijk uit de regeling stappen en een nieuwe regeling starten.

Zo'n wijziging van de Gemeenschappelijke Regeling, of evaluatie die aanzet tot een wijziging, kan dus geïnitieerd worden door de deelnemers (waaronder Provinciale Staten). De deelnemers kunnen ook het Algemeen Bestuur vragen met een voorstel tot wijziging te komen aan de hand van een aantal richtinggevend suggesties van de deelnemers (waaronder Provinciale Staten).

Scenario 3: Beëindigen deelname

In de Gemeenschappelijke Regeling is bepaald dat iedere deelnemer kan uittreden (GR, artikel 33). In het geval van een provincie is dat een besluit van Provinciale Staten. De daadwerkelijke uittreding vindt plaats met enige vertraging: in het geval de Staten hun deelname opzeggen in 2006, zal de uittreding ingaan per 1 januari 2008. Na deze uittreding blijft het samenwerkingsverband dus bestaan, maar dan zonder de uittredende deelnemer.

Regio Randstad wordt pas opgeheven als daartoe de helft van alle deelnemers heeft besloten (GR artikel 35). De vier provincies kunnen dus niet zelfstandig zo'n besluit tot opheffen nemen aangezien er twaalf deelnemers zijn.

Samenvattend, Provinciale Staten van iedere provincie kunnen wel besluiten om uit de regeling te stappen, maar dat zal niet direct leiden tot het opheffen van Regio Randstad.